

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 6197/18

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז
כבוד השופט ג' קרא
כבוד השופט ע' גרוסקופף

העותר: פלוני

נגד

המשיבים: 1. ראש ממשלת ישראל
2. משרד הביטחון
3. שירות הביטחון הכללי
4. המנהלה הביטחונית לסיוע (המנב"ס)
5. שר הפנים
6. מדינת ישראל

עתירה למתן צו על תנאי ולמתן צו ביניים

בשם העותר: עו"ד מיכאל יי טפלו

בשם המשיבים: עו"ד פנחס גורט

פסק-דין

השופט ג' קרא:

1. עניינה של העתירה שלפנינו בטענת העותר כי נשקפת סכנה לחייו על רקע היותו בן לסייען כוחות הבטחון שנרצח. כמו כן, נטען כי העותר עצמו ובני משפחתו האחרים שיתפו פעולה עם ישראל. לפי המתואר בעתירה, העותר נעצר ונחקר בעבר על ידי הרשות הפלסטינית ונפתח נגדו הליך משפטי אשר עודנו תלוי ועומד. בעניינם של העותר ומשפחתו הוגשו מספר עתירות, בגדרן ביקשו מהמשיבים 1-6 (להלן יחד: המשיבים) לאפשר להם להתגורר דרך קבע בישראל ולקבל "סל שיקום". משלא נמצא כי ההתנכלויות שחוותה המשפחה קשורות להיותם בני משפחתו של סייען, בקשתם לקבל מעמד בישראל נדחתה, והעותר הופנה לוועדת המאוימים לבחינת עניינו הפרטני

(בג"ץ 1691/06 מיום 23.10.2008; בג"ץ 2974/10 מיום 7.9.2010; בג"ץ 179/14 מיום 20.5.2014; ובג"ץ 6762/15 מיום 28.2.2017).

2. ביום 18.3.2018 פנה העותר למנהלה הביטחונית לסיוע (המשיבה 4, ולהלן: המנב"ט) על מנת שתסייע לעותר ותבוא בהמלצה לפני שר הפנים (המשיב 5) להסדיר את מעמדו כתושב קבע. ביום 22.3.2018 הודיעה המנב"ט לעותר כי הוא אינו עומד בקריטריונים המזכים בטיפול. על החלטה זו הוגשה העתירה הנוכחית, במסגרתה ביקש העותר כי המנב"ט תחדש את הטיפול בעניינו כמי שזכאי להליך שיקומי בהתאם להחלטת ממשלה מס' 118/ב מיום 13.1.94 (להלן: החלטת הממשלה) והחלטה קודמת שניתנה בעניינו (בג"ץ 1691/06) וכן כי יוסדר מעמדו בישראל. עוד במסגרת העתירה התבקש צו שיאסור על גירושו של העותר משטחי מדינת ישראל.

יצוין כי עוד בטרם הוגשה העתירה נודע לעותר כי ועדת המאוימים דחתה את פנייתו האחרונה, ולטענת העותר הוא אף פנה בבקשה עצמאית לשר הפנים להסדרת מעמדו.

3. עם הגשת העתירה הוריתי למשיבים למסור את עמדתם בשאלת קיומו של סעד חלופי בנסיבות המקרה. ביום 3.9.2018 הודיעו המשיבים כי עולה מהעתירה כי הסעד המרכזי שהתבקש על ידי העותר הוא הסדרת מעמדו מכוח סעיף 3ג לחוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), התשס"ג-2003, ומשכך, ובהתאם לצו בתי משפט לעניינים מינהליים (שינוי התוספות הראשונה והשנייה לחוק), התשע"ח-2018 שנכנס לתוקפו בעת האחרונה, עומד לעותר סעד חלופי בדמות הגשת עתירה לבית המשפט לעניינים מינהליים. הוסבר כי בפנייתו למנב"ט העותר לא דרש לקבל קצבה או הטבות כלכליות הניתנות לפנים משורת הדין על ידי המנב"ט – עניין המצוי בסמכותו העניינית של בית משפט זה – אלא בקשתו נסבה אך ורק על הסדרת מעמדו בישראל. הסמכות להענקת המעמד המבוקש אינה מסורה למנב"ט אלא לשר הפנים, והמנב"ט היא לכל היותר בבחינת גורם ממליץ. על כן, החלטת המנב"ט שלא להמליץ על מתן מעמד אינה בגדר החלטה מנהלית סופית בעניינו, ואין לדון בכל שלב בהליך קבלת ההחלטה בנפרד אלא בדברים כמכלול, בהתאם לתכלית אותה מבקש העותר להשיג.

בתגובה מטעמו הדגיש העותר כי העתירה נסבה על סירוב המנב"ט לפעול בהתאם להחלטת הממשלה והחלטת בית משפט זה בבג"ץ 1691/06, הבא לידי ביטוי בסירובה להשיבו למסלול השיקום לרבות ליתן המלצה בעניינו לשר הפנים. לשיטתו

של העותר, קבלת עמדת המשיבים תאפשר למדינה להתחמק מהמחויבויות המוטלות עליה מכוח החלטת הממשלה, והסמכות העניינית לבירור טענותיו נמצאת בבית משפט זה.

4. לאחר עיון בטענות הצדדים הגענו לכלל מסקנה כי דין העתירה להידחות, לאור קיומו של סעד חלופי. הגם שהעתירה תוקפת את החלטת המנב"ס, הסעד המבוקש בגדרה הלכה למעשה הוא כי יינתן לעותר מעמד בישראל, עניין המצוי בסמכותו של שר הפנים ולא בסמכות המנב"ס. סעד זה התבקש גם בפנייתו הישירה של העותר למנב"ס מיום 18.3.2018. ברי כי הסדרת מעמדו של העותר היא העילה הדומיננטית להגשת העתירה (ראו דפנה ברק-ארז משפט מינהלי כרך ד – משפט מינהלי דיוני 245-241 (2017)). כמו כן, מתגובתו של העותר עולה כי טרם ניתנה החלטת שר הפנים בבקשתו לקבל מעמד, שנטען שהוגשה באופן עצמאי ובמנותק מהמלצת המנב"ס. בנסיבות אלה, מקובלת עלינו טענת המשיבים כי מן הראוי כי עניינו של העותר ידון בבית המשפט לעניינים מינהליים, שעתה מסורה לו הסמכות לדון בעניינים הנוגעים להסדרת מעמד בהתאם לפרט 12 לתוספת הראשונה לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000. מסלול זה יעלה בקנה אחד עם פרשנות המגשימה את התכלית המונחת ביסוד תיקון התוספת הראשונה לחוק בתי המשפט לעניינים מינהליים (ראו והשוו לבג"ץ 2208/02 סלאמה נ' שר הפנים, פ"ד נו(5) 950 (2002) ויתרום לבירור מקיף ויעיל של טענות העותר לגופן).

5. סוף דבר, משעומד לעותר סעד חלופי בדמות הגשת עתירה לבית המשפט לעניינים מינהליים – העתירה נדחית. בנסיבות העניין לא יעשה צו להוצאות.

ניתן היום, י"ג בחשון התשע"ט (22.10.2018).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט